Intertrust

Finland Lautatarhankatu 6
FI-00580 Helsinki, Finland

tel +358 9 8560 6303

helsinki@intertrustgroup.com
www.intertrustgroup.com

EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

30 May 2017
Lausunto

HE 48/2017 vp / Asiantuntijalausuntopyyntö
Jukka Karhapää
09-85650 6303 / 050-383 5950
jukka.karhapaa@intertrustgroup.com

HE 48/2017 vp (Hallituksen esitys)

INTERTRUST FINLAND OY:N (Intertrust) LAUSUNTO JOUKKOLAINANHALTIJOIDEN EDUSTAJAA KOSKEVAKSI LAIKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Eduskunnan talousvaliokunta (TaV) on 17.05.2017 pyytänyt Intertrust Finland Oy:n (Intertrust) lausuntoa yllä mainitussa asiassa.

1. Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki joukkolainanhaltijoiden edustajasta. Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi kahdeksaa muuta lakia, joihin tehtäisiin lähinnä uudesta laista johtuvia täsmennyksiä ja teknisiä muutoksia. Intertrustin lausunto koskee ja ottaa kantaa käytännössä vain uutta ehdotettua lakia joukkolainanhaltijoiden edustajasta kohtaan.

Intertrust kannattaa uuden joukkolainanhaltijoiden edustajaa koskevan lain säätämistä. Tällä hetkellä joukkolainanhaltijoiden edustajan toiminta perustuu käytännössä sopimusoikeudellisiin järjestelyihin aina kunkin joukkolainajärjestelyn osalta. Ehdotetussa laissa joukkolainanhaltijoiden edustajalla tarkoitetaan

elinkeinonharjoittajaa, joka on sitoutunut joukkolainanhaltijoiden yhteiseen lukuun toimimaan sovitulla tavalla joukkolainan ehdoissa tai muussa joukkolainaan liittyvässä sopimuksessa (edustussopimus). Lain säännösten on tarkoitus olla pääosin tahdonvaltaisia (mahdollista poiketa sopimuksella). Tätä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena ratkaisuna ottaen huomioon jo tällä hetkellä vallitseva markkinakäytäntö ja vuonna 2013 käyttöönotetut Elinkeinoelämän Keskusliiton malliehdot.

Hallituksen esityksessä uudessa laissa nimenomaan pakottaviksi säännöksiksi ovat tulossa säännökset, jotka koskevat:

- joukkolainanhaltijoiden edustajan velvollisuutta kohdella joukkolainanhaltijoita yhdenvertaisesti;
- hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattaminen;
- edustajan tiedonantovelvollisuus;
- velvollisuus pitää toisen omaisuus erillään edustajan varoista.

Lisäksi sisältönsä ja tarkoituksensa perusteella pakottavia olisivat edustajan riippumattomuutta, valvontaa ja seuraamuksia koskevat säännökset. Edellä mainittujen seikkojen määrittämisen pakottaviksi säännöksiksi voidaan katsoa selventävän nykyistä vallitsevaa käytäntöä ja lisäävän oikeusvarmuutta ennen kaikkea edustajan toimintakelpoisuuden ja –edellytysten näkökulmasta.

2. Eräitä yksittäisiä huomioita

2.1 Joukkolainanhaltijoiden edustajan rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteröitymisen edellytykset

Joukkolainanhaltijoiden edustajan rekisteröintiä voidaan pitää lähtökohtaisesti hyvänä ja toiminnan luotettavuutta lisäävänä asiana. Rekisteröinti lisää edustajan/-ien julkista luotettavuutta ja osoittaa, että edustajana toimivan on katsottava täyttävän ainakin jotkut minimikriteerit alalla toimimista varten.

Rekisteröitymisen edellytyksien osalta kriteerejä voidaan pitää jokseenkin tarkoituksenmukaisina, mutta osittain jopa ylimitoitettuina. Ainakin kaksi kohtaa herättää kysymyksiä:

- Pääomavaatimus 50.000 €
- Ammatillinen vastuuvakuutus, pankkitakaus tai muu vastaava vakuus (täytettävä tietyt ehdot)

Hallituksen esityksessä asetettu 50.000 € pääomavaatimus tullee jo itsessään rajoittamaan mahdollisia uusia alalla pyrkijöitä. Se on selkeässä ristiriidassa voimassa olevan osakeyhtiölain (osakeyhtiön pääomavaatimus 2500 euroa) sekä

EU-sääntelyn kanssa. Ottaen huomioon sekä vakuudettomien että vakuudellisten joukkolainojen tämän hetkisen keskimääräisen edustajan vuosipalkkion ollessa noin 6000 euroa, eivät kriteerit ainakaan kannusta markkinoille aikovia. Jo pelkkä edustajan vuosipalkkion pienuus per joukkolainajärjestely pitänee "epäluotettavat toimijat" ja "kokeilijat" poissa markkinoilta. Markkinoille tulokynnys olisi syytä pitää kautta linjan matalana. Palvelun laatu ja toiminnan luotettavuus ei ole riippuvainen pääomavaatimuksesta.

Ammatillinen vastuuvakuutuksen osalta tilanne on hivenen erilainen ottaen huomioon erityisesti vakuudelliset joukkolainat. Jos rekisteröitymisen edellytys sidotaan vastuuvakuutuksen voimassaoloon, on tätä kriteeriä myös seurattava.

2.2 Valvontamaksu 3000 €

Hallituksen esityksessä ehdotetusta 3 000 euron valvontamaksusta tulee luopua kokonaan. Esityksessä mainittu "ehdotettu 3000 euron valvontamaksu vastaa suuruudeltaan pientä osaa joukkolainanhaltijoiden edustajan hoitaman yksittäisen joukkolainan vuosittaisesta palkkiosta." Ottaen huomioon, että vuosipalkkio on jo aiemmin mainitun mukaisesti keskimäärin noin 6000 euroa, olisi valvontamaksu noin puolet yksittäisen joukkolainan palkkiosta. Jos uusia joukkolainatoimeksiantoja olisi esimerkiksi viisi vuodessa, muodostaisi valvontamaksu jo 10 prosenttia uudesta joukkolainaliikevaihdosta. Pelkkä edustajana toimiminen ei riitä kannattavaan liiketoimintaan. Valvontamaksun suuruus tulee varmuudella myös nostamaan markkinoille tulon kynnystä vallitsevassa markkinatilanteessa.

2.3 Liiketoimintasuunnitelma (18§)

Koska lain tasolla liiketoimintasuunnitelman vaatimuksia ei aukottomasti määritellä, olisi liiketoimintasuunnitelman sisältö ja tarkat vaatimukset hyvä määritellä kattavasti esimerkiksi Finanssivalvonnan ohjeessa siitä, mitä liiketoimintasuunnitelmassa pitää olla. Näin liiketoimintasuunnitelma ei jäisi vain pelkäksi muodollisuudeksi, vaan ohjaisi aidosti toiminnan oikeellisuutta.

2.4 Vahingonkorvausvelvollisuudesta (23§)

Onko välttämätöntä tarvetta määritellä erikseen toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenen vahingonkorvausvelvollisuudesta ottaen huomioon jo voimassa olevat osakeyhtiölain ja vahingonkorvauslain yleiset säännökset.

3. Lopuksi

Hallituksen esityksessä joukkolainanhaltijoiden edustajalle esitetyt osakepääoman vaatimus, hallituksen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuu,

liiketoimintasuunnitelman vaatimukset, valvontamaksu ja rekisteröinnissä vaadittavat kriteerit ovat jossakin määrin seikkoja, jotka eivät todennäköisesti ainakaan madalla kynnystä saada uusia joukkolainanhaltijan edustajia markkinoille. Erityisesti edellä mainittujen kohtien osalta tulisi ottaa huomioon joukkolainanhaltijoiden edustajaa koskevan lain ja sen tulkinnan käyttäjäystävällisyys, sääntelyn yksinkertaisuus sekä toiminnan liiketoiminnallinen mielekkyys edustajana toimivalle.

Intertrust Finland Oy

Timo Talvitie
Managing Director

Jukka Karhapää
Director (legal)